

Дуйшонова Н.Т.

Ж. Баласагын атындагы КУУ

Дуйшонова Н.Т.

КНУ им. Ж.Баласагына

Duishonova N.T.

KNU J. Balasagyn

ORCID: 0009-0005-6635-6493

**ПАНДЕМИЯ УЧУРУНДАГЫ ДИСТАНТТЫК-ОНЛАЙН ОКУТУУДАГЫ
СТУДЕНТТЕРДИН ЖАПОН ТИЛИН ҮЙРӨНҮҮДӨГҮ ТААСИРИ
ВЛИЯНИЕ ПАНДЕМИИ НА ДИСТАНЦИОННОЕ ОНЛАЙН-ОБУЧЕНИЕ
СТУДЕНТОВ, ИЗУЧАЮЩИХ ЯПОНСКИЙ ЯЗЫК
THE IMPACT OF THE PANDEMIC ON ONLINE DISTANCE LEARNING
FOR JAPANESE LANGUAGE STUDENTS**

Аннотация: Макалада пандемия учурандыгы дистанттык-онлайн окутуу жапон тилин үйрөнүүдөгү жазуу көндүмүнө (“кана” алфавити, иероглиф, дил баян) тийгизген таасири анализденди. Жапон тилин үйрөнүүдө үйрөнүү көнүмдөрү болгон: “өз-ара сүйлөшүү (話す)”, “угуп-түшүнүү (聞く)”, “окуп-түшүнүү (読む)” жана “жазуу (書く)” деңгээли студенттердин көз-карашында жогоруладыбы, ушул суроолорго жооп алдык. Бул жоопто онлайн окутууда “жазуу (書く)” көндүмү жапон тилин үйрөнүүдө студенттер арасында деңгээлинин анча көтөрүлбөгөнү байкалгандыгы анализденди. Пандемиядан кийин кайра салттуу окутууга кайрылып келгенде ушул неселерге көңүл бурулуп окутуу маселелси эске алынды.

Аннотация: В статье проанализировано влияние пандемии на навыки письма (азбука «кана», иероглифы, сочинение) при изучении японского языка посредством дистанционного онлайн-обучения. Проведено анкетирование среди студентов, о влиянии онлайн обучения во время пандемии по следующим навыкам японского языка: аудирование, чтение, говорение, письмо. В результате анкетирования, по мнению студентов был сделан вывод, что уровень навыка письма не сильно вырос. После возвращения к традиционному обучению стал учитываться вопрос поднятия уровня письма.

Annotation: The article analyzes the impact of the pandemic on writing skills (the alphabet "kana" and hieroglyphs and compositions) when learning the Japanese language through online distance learning. A survey was conducted among students about the impact of online learning during a pandemic on the following Japanese language skills: listening, reading, speaking and writing. As a result of the survey, according to students, it was concluded that the level of written skill did not increase much. After the return to traditional teaching, the question of raising the level of writing began to be taken into account.

Негизги сөздөр: дистанттык окутуу, онлайн-окутуу, үйрөнүү көнүмдөрү (өз-ара сүйлөшүү, угуу, окуп-түшүнүү, жазуу, дил-баян(学習技能))

Ключевые слова: дистанционное обучение, онлайн-обучение, навыки обучения (говорение, аудирование, чтение, письмо, сочинение (学習技能))

Keywords: distance learning, online learning, learning skills (speaking, listening, reading, writing, composing (学習技能))

Изилдөөнүн максаты: Пандемия учурандыгы дистанттык-онлайн окутуунун жапон тилин үйрөнүүдөгү үйрөнүү көнүмдөрүнүн кайсы көндүмү маселе жаратканын анализдөө болуп саналат.

1. Киришүү

2020-жылдын март айында Бүткүл дүйнөлүк саламаттыкты сактоо уюмунун башкы директору, доктор Г. Тедрос COVID-19 боюнча маалымат брифингинде SARS-CoV-2 коронаилдеинин тарашынан улам COVID-19 пандемиясы деп жарыялады [1]. Билим берүү, эң маанилүү социалдык институт катары, пандемиянын терс таасирин азайтууга чакырык жасап, жалпы билим берүү системасын толук түрдө окутуунун дистанттык формасына алып өттү [2]. Ушундан улам Кыргыз Республикасында 2020-жылдын март айынан тартып 2021-жылдын сентябрь айына чейин Билим берүү жана илим министрлигинин чечими менен өлкөдөгү эпидемиологиялык кырдаалга байланыштуу жалпы билим берүү тармагы дистанттык окууга өткөн. Ошол бир жылдан ашуун убакта окуу онлайн ыкмасында окутулуп, кайра салттуу окутууга кайрылып келгенде, онлайн окутуу кандай таасир берди, ошол таасирин анализдөө үчүн студенттерден сурамжылоо жүргүзүлдү.

Чет тилин үйрөнүүнүн негизи болуп төрт үйрөнүү көнүмү колдонулат. Алар: өз-ара сүйлөшүү, угуп түшүнүү, окуп-түшүнүү, жазуу болуп саналат. Жапон тилин окутууда да ушул төрт үйрөнүү көнүмдөрү (学習技能) негиз болот. Алар: өз-ара сүйлөшүү(話す), угуу(聞く), окуп-түшүнүү(読む) жана жазууну(書く) түзөт.

Кадимки салттуу сабак өтүүдө: өз-ара сүйлөшүү көндүмүндө студенттер берилген кырдаалда өз-ара сүйлөшүп сүйлөө деңгээлин өстүрүшөт.

Угуп түшүнүү көндүмүндө аудио-видео материалдарды колдонуу менен бирге суроолорго жооп берүү, түшүнүп, кайрадан айтып берүү көндүмүн арттырат.

Окуп-түшүнүү көндүмүндө болсо, студенттер тексти окуп, андагы берилген суроолорго жооп берип, окуп-түшүнүүдө өз деңгээлдерин көтөрүшөт.

Ал эми жазуу көндүмүндө болсо, жапон тилинин жазуусу болгон “кана” алфавити: “хирагана” (ひらがな) жана “катакана” (カタカナ) жана иероглиф (漢字) менен жазууну өздөштүрүү менен бирге кыскача дил-баян жазуу деңгээлин көтөрүү болуп саналат. Студенттер дил баян жазууда өз ойлорун так берүү үчүн жана жазуудагы көркөмдүк чеберин өркүндөтөт. Ушул көндүмдөрдү пандемия учурундагы онлайн-окутууда студенттердин өздөрүнүн көз-карашында кандай өздөштүрүшкөнү тууралуу анкета (сурамжылоо) жүргүздүк.

Изилдөө ыкмалары

Ж. Баласагын атындагы КУУнун Эл аралык мамилелер жана чыгыш таануу факультетинин жапон тилин окуп жаткан студенттеринин арасында жүргүзүлгөн анкетанын (сурамжылоо) жыйынтыгы төмөндөгүдөй болду.

Анкетанын суроолорунун жооптору тест түрүндө берилип, үч варианттын ичинен бирөөсүн тандоо болду. Алар: а) ошондой ойлойм; б) билбейм; в) андай ойлобойм

Таблица 1. Тестин суроолору, %

№	Берилген суроолор	Жооптор пайыз менен берилди		
		ошондой ойлойм	билбейм	андай ойлобойм
1.	Онлайн окутуудан кийин жалпысынан жапон тилинин деңгээли алдыга жылдыбы?	50	30	20
2.	Өз-ара сүйлөшүү деңгээли алдыга жылдыбы? (話す)	60	20	20
3.	Угуп түшүнүү деңгээли алдыга жылдыбы? (聞く)	60	10	30
4.	Окуп-түшүнүү деңгээли алдыга жылдыбы? (読む)	60	20	20
5.	Жазуу (хирагана, катакана, иероглиф) деңгээли алдыга жылдыбы? (書く)	20	20	60
6.	Кыскача дил-баян жазуу деңгээли алдыга жылдыбы? (作文)	20	5	75
7.	Сиздин көз-карашыңызда онлайн окутуу салттуу окутууга караганда эффективдүү (натыйжалуу) болду.	0	5	95

Изилдөөнүн жыйынтыгы

Анкета-сурамжылоонун негизинде төмөнү жыйынтыктарга келдик:

- Пандемия учурунда жапон тилин үйрөнүүдө онлайн окутуу салттуу окутууга караганда студенттердин ою боюнча эффективдүү эмес болгонун байкадык. Ал эми бул маселени чечүүдө төмөнкүлөргө токтоло кетели.

- Анкета-сурамжылоодогу төмөндөгү:

1.Онлайн сабактан кийин жалпысынан жапон тилинин деңгээли алдыга жылдыбы?

2. Өз-ара сүйлөшүү деңгээли алдыга жылдыбы? (話す)

3. Угуп түшүнүү деңгээли алдыга жылдыбы? (聞く)

4. Окуп-түшүнүү деңгээли алдыга жылдыбы? (読む)

суроолордун жоопторун карасак, “онлайн окутуудан кийин жалпысынан жапон тилинин деңгээли алдыга жылдыбы?” 50% эле түзүп, ал эми кийинки үч суроонун жообунда, анчалык өзгөрүү байкалбаганы билинди.

Эң негизги таасири болуп “жазуу (хирагана, катакана, иероглиф) (書く)” жана “кыскача дил-баян жазуу (作文) деңгээли алдыга жылдыбы?” деген суроолордо студенттердин

жообунда жазуу жана дил-баян жазуу деңгээли анча алдыга жылбагандыгы байкалды. Муну менен биз төмөндөгүдөй тыянакка келебиз:

1. Жапон тили жазуусунда “кана” алфавити жана иероглиф колдонулат. Тил окуп жаткан студенттер салттуу окууда компьютерде эмес, кадимки калем сап менен жазуу орчунду орунду ээлейт жана өздөштүрүүдө атайын кол жазма кагаз сунушталат [3]. Ошондой эле жазууда ар бир көнүгүүнү аткарууда, дептерге жана тактага жазуу менен бирге мугалимдин көрсөтмөсүндө болуп, ката кетирген же сулуу, туура эмес жазган учурлар болсо, студенттер жана мугалим менен бирге оңдоп, жазуу деңгээлин көтөргөнгө чоң түрткү берет. Бул көндүм онлайн-окутууда көнүгүү жасоодо, мугалим тараптан көзөмөлдөө оор маселе жаратты. Ошондой эле үй-тапшырмасын аткарып жөнөтүүдө интернет ресурстары жана сабак үчүн колдонгонго гаджет (техникалык каражат) маселеси орчундуу болуп, өз убагында тапшырмаларды жөнөтүү чоң маселелерди жаратты.

2. Жапон тили жазуусунда иероглиф менен жазуу өтө маанилүү. Студент көнүгүүлөрдү аткарууда компьютерди колдонгондуктан, иероглифти жазуу, эстеп калуу мүмкүнчүлүгү аз болот.

3. Жапон тилин окуп үйрөнүүдө дил-баян жазуу өтө маанилүү. Студенттер дил-баян жазууда “кана” алфавити жана иероглифти өздөштүрүү менен бирге, белгилүү бир темада оюн топтоп жазуу деңгээлин жогорулатышат. Студенттердин ушул дил-баян жазуу деңгээли дистанттык-онлайн окутууда чоң маселени алып келди. Муну биз студенттердин анкета-сурамжылоосунда байкадык деп айта алабыз. Ушундай эле байкоо Жапон өлкөсүндөгү Киото университетинин жапон тилин окуп жаткан чет өлкөлүк студенттердин 2020-жылдагы COVID-19 пандемия учурундагы дистанттык-онлайн окутуудагы изилдөөдөсүндө да байкалган [4].

4. Онлайн окутууда интернет ресурстары, компьютер ж.б. гаджеттер колдонулгандыктан, “Өз-ара сүйлөшүү (話す)” ; “Угуп түшүнүү (聞く)” ; “Окуп-түшүнүү (読む)” көнүмдөрү мугалимдин маңдайында оозеки түрүндө өткөрүлүп, анчалык маселе жаралбаганы байкалды.

5. Дистанттык-онлайн окутуунун каражаттары, аянтчалары салттуу педагогиканы өзгөрүүгө алып келүү менен бирге билим берүүнүн жаңы технологияларын да пайда кылды.

6. Жалпысынан алганда, карантин ж.б. санитардык жактан чектөөлөр киргизилген убакта, дистанттык иштөөгө туура келген кырдаалда, окуу жана окутуу процесин жакшыртууда мугалимдердин жана студенттердин дистанттык окуусун актуалдаштыруу менен бирге окуу жана окутуу квалификациясын жогорулатууну талап кылуу негизги маселе болуп калды.

Корутунду. Жогоруда студенттер арасында анкета-сурамжылоо жүргүзүлүп, жапон тилин окутууда “жазуу (書く)” жана анын ичинде “дил-баян жазуу (作文)” деңгээли аксаганы байкалды. Бул маселени чечүүдө салттуу окутууда “жазуу (書く)” жана анын ичинде “дил-баян жазуу (作文)” деңгээлине өтө көңүл буруп окутуу керек экенине ынандык.

Колдонулган адабияттар:

1. Вступительное слово Генерального директора на пресс брифинге по COVID-19 11 марта 2020г. // [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.who.int/ru/director-general/speeches/detail/who-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>.

2. Орозбаев А. М., Курманбек уулу Т., Аркабаев Н.К., Эшаров Э.А. Пандемия учурундагы

дистанттык окутуу: көйгөйлөр жана перспективалар//Известия вузов Кыргызстана. 2021. №6. С. 22-25.

3. Мимаки Йоко «Жапон тилин үйрөтүү методдорун түшүнүү үчүн китеп Практикалык чыгарылыш Комментарий жана көнүгүүлөр» Бабербурес 103.

4. Парихавадана Ручира, Каай Джунко, Акузава Хироаки «Онлайн сабактарда япон тилин билүү деңгээлин жогорулатууга таасир этүүчү факторлор - 2020-жылдын биринчи семестринде Киото университетинин япон тили курсунун студенттери жана мугалимдеринин анкета сурамжылоонун негизинде» Киото университетинин Глобалдык жогорку билим берүү институтунун бюллетени №4. 19-39 бет

УДК 37.022

DOI 10.58649/1694-8033-2023-1(113)-33-39

Ибраев А.Д., Рыспаев А.О., БайказакOV К.А., Кыдыралиева Г.К.

И. Раззаков атындагы КТУ ^{1,3}

Ж.Баласагын атындагы КУУ ^{2,4}

Ибраев А.Д., Рыспаев А.О., БайказакOV К.А., Кыдыралиева Г.К

КГТУ им. И. Раззакова ^{1,3}

КНУ им. Ж. Баласагына ^{2,4}

Ibraev A., Ryspaev A., Baigazakov.K., Kydyralieva G.K.

KTU I. Razzakov ^{1,3}

KNU J. Balasagyn ^{2,4}

АРАЛЫКТАН БИЛИМ БЕРҮҮ КӨЙГӨЙЛӨРҮ ПРОБЛЕМЫ ДИСТАНЦИОННОГО ОБРАЗОВАНИЯ PROBLEMS OF DISTANCE EDUCATION

Аннотация: Макалада теманын актуалдуулугу жана коомдун керектөөлөрүн канааттандыруу үчүн аралыктан окутуу технологияларын модернизациялоо, жаңы маалыматтык-коммуникациялык каражаттардын дидактикалык потенциалын колдонуу менен окутууну жөнгө салуу каралат. Россиянын жана Кыргызстандын ЖОЖдорунда аралыктан билим берүүнүн көйгөйлөрү боюнча илимий-изилдөө жана илимий-методикалык эмгектерге талдоо жүргүзүлүп, аралыктан окутуунун пайда болушунун жана өнүгүшүнүн тарыхый аспектилери каралат. Макаланын негизги мазмунун аралыктан билим берүүнүн педагогикалык көйгөйлөрүн изилдеген кыргыз жана орус окумуштууларынын илимий-методикалык эмгектери, алардын педагогикалык идеялары түзөт. Мындан тышкары, аралыктан окутууда студенттердин өз алдынча иштөөсүнүн маанилүүлүгү, ошондой эле веб-технологиялардын дидактикалык потенциалын колдонуу зарылчылыгы баса белгиленет. Бул технологияны окуу процессинде колдонуу үчүн аткарыла турган иш-аракеттер түшүндүрүлүп, дистанттык окутуу технологиясын педагогикалык илимий чөйрөдө колдонуу жана анын жаңы жолдорун изилдөө, окутуунун жаңы ыкмаларын ачуу актуалдуу маселе болуп саналат.

Аннотация: В статье рассматривается актуальность темы и модернизация технологий дистанционного обучения для удовлетворения потребностей общества, регулирование обучения с использованием дидактического потенциала новых информационно-